

Onko 100 metrin kerho totta vai tarua?

Toimittajan alustus: Sukelluksen historiaa voidaan luonnehtia pyrkimyksenä päästä yhä syvemmälle ja saavuttaa yhä pidempiä pohja-aikoja. Urheilusukellus ei ole tästä poikkeus. Nykyään meillä on tietysti käytössämme erilaisia apuvälineitä, esimerkiksi seoskaasuteknologia ja suljetun kierron laitteet (rebreather). Näiden ansiosta asianmukaisen koulutuksen saaneet sukeltajat voivat tehdä huomattavan syviä sukelluksia niin, että riskitasoa voidaan pitää vielä hyväksyttävänä.

Tilanne oli kuitenkin hyvin erilainen 1980-luvun lopulla ja 1990-luvun alussa, kun paineilmalla sukeltaminen oli ainoa vaihtoehto ja virkistysukeltajia neuvottiin rajoittamaan altistumistaan, niin että maksimisyvyys olisi 40 - 50 metriä riippuen kohteesta ja sukelluskoulutuksen järjestäjästä. Dekompressiosukelluksia ei suositeltu lainkaan.

Näistä varoituksista huolimatta oli joitakin ryhmiä uskaliaita sukeltajia, jotka omalla vastuullaan rohkenivat sukeltaa syvemmälle. Joissakin tapauksissa kyse oli tutkimuksesta, mutta monissa tapauksissa haluttiin vain kehuskella omilla oikeuksilla. Syväälle sukeltaessaan sukeltajien täytyi tulla toimeen typpinarkoosin heikentävien vaikutusten kanssa. Samoin heidän oli otettava huomioon riski keskushermoston happimyrkytyksestä, josta seurauksena saattoi olla tajuttomuus. Uhkana oli myös kaasun tiheyden lisääntyminen, joka johti hiilidioksidin määrän kasvuun. Liian suuri määrä sukeltajia menetti traagisesti henkensä näissä tilanteissa.

Ei ole yllättävää, että nämä sukellusryhmät pyrkivät pitämään syvät sukelluksensa salassa, jottei heitä syytettäisi tai jotta he eivät joutuisi kokemaan häpeää. Vielä pahempaa olisi ollut se, että nämä syvät sukellukset olisivat kannustaneet kokemattomampia sukeltajia yrityksiin, jotka olisivat koituneet heidän kohtalokseen. Sukellusalan veteraanikouluttaja ja kaunokirjailija Claudio Di Manao ottaa tässä vähän taiteellisia vapauksia tarkastellessaan yhtä tällaista ryhmää humoristisella otteella. Kyseisen ryhmän väitetään kuulopuheiden mukaan toimineen Sharm el Sheikhin ulkopuolella. DAN Europe ei luonnollisestikaan hyväksy tämääntyypistä sukeltamista.

1990-luvun alkupuolella käytiin sotaa psykoaktiivisten kasvien viljelyä vastaan. Alkuperäiskansat harjoittivat näiden kasvien viljelyä syrjäisillä metsämailla ja ylängöillä. Sekä merenpinnan ylä- että alapuolella vedenalaisen maailman kouluttajat kaikkialta maailmasta taistelivat ilmakehässä runsaimmin esiintyvän kaasun virkistyskäyttöä vastaan. Tarkoitan tässä tietysti tyypeä.

Tällöin nosteenhallintaan tarkoitettut välineet eli tasapainotusliivit olivat vasta hiljattain lakanneet olemasta ihmisten mielissä paholaisen työvälineitä. Nitroksi, joka pian opittiin tuntemaan voodoo-kaasuna, ei ollut vielä siirtynyt tekniikkasukelluksen parista virkistysukeltajien käyttöön, ja mielikuvitukselliset teorit typpinarkoosista levisivät syväsukeltamista harjoittavien keskuudessa. Ihmiskuntaa suuresti inspiroivan autiomaan läheisyys sai aikaan sen, että Sharm el Shekhissa järjestettiin ainutlaatuinen filosofien tapaaminen. Kokoontumisen seurauksena muodostettiin kerho, joka tuli tunnetuksi vähemmän hyvämaineisena. Sen tarina on kuitenkin kertomisen arvoinen.

Sharm el Sheikhissa oli aikoinaan liitutaulu baarin ovella, tai ainakin näin tarina kertoo. Se oli vastaavanlainen taulu kuin mihin ruokapaikoissa yleensä merkitään päivän ruokalista. Outoa kuitenkin oli se, että taulun päällä roikkui aina sukellustietokone. "Sarah: 103" ei tarkoittanut mitään kallista salaattia, vaan kyseessä oli merkintä siitä, että kyseinen henkilö oli päässyt mukaan kerhoon. Henkilön nimi, syvyyslukema ja sukellustietokone toimivat todistusaineistona. Tämä merkitsi sitä, että Sarah oli hyväksytty 100 metrin kerhoon. Kerhoon pääsyn edellytyksenä oli, että kyseinen henkilö sukelsi vähintään 100 metrin syvyyteen. Paineilmalla!

Autiomaan ja meren välissä sijaitsevalle yhteisön asuinalueelle ei trimiksi ollut vielä saapunut. Syvänmeren ammattisukeltajat olivat ainoita, jotka hengittivät trimiksiä. Nämä ihmiset elivät merellä sijaitsevilla lautoilla, eivätkä he olleet halukkaita olemaan kanssakäymisessä suuren virkistyssukeltajista koostuvan joukon kanssa. Syvänmeren sukeltajat jakoivat säästeliäästi kalliita tiedonjyviään, ja kun he näin tekivät, he ilmaisivat asiat vaikeatajuisesti ja hyvin peiteltysti.

Vain kaikkein huolestuttavimmista tapauksista annetut tiedotteet muistettiin ja jaettiin eteenpäin. Tämä toiminta noudatti niitä tavallisia uutisten levittämiseen liittyviä toimintamalleja¹ jotka olivat Sharm el Sheikhissa käytössä. Heliumista tuli välittömästi petollinen kaasu. Se oli ehkä jopa räjähdysaine. Aku Anka -vaikutusta lukuun ottamatta heliumilla ei ollut mitään huvittavia tai vapauttavia ominaisuuksia. Ongelmana oli ennen kaikkea kuitenkin se, että heliumia ei yksinkertaisesti ollut saatavilla. Tuohon aikaan Sharm el Sheikhissa oli muodissa kieltää sukellukset, jotka olivat yli 30 metriä syviä. Tämä pani tekniikkasukelluskoulutuksesta vastaavat pohtimaan sitä, pitäisikö tarjolla olla mieluummin trimiksikursseja vai niitä kursseja, joilla sukellaan syvälle paineilmalla.

Kerhon jäsenet olivat vakuuttuneita siitä, että Sharmin lämpimissä, kristallinkirkaissa vesissä narkoosia esiintyi vain suuremmissa syvyyksissä. He toistivat seuraavaa tunnuslausettaan: "Kaikkien kaasujen tiheys

on pienempi, kun niitä hengitetään lämpimässä vedessä!" Tällä periaatteella oli oma [tieteellinen perustansa](#), mutta jotta halutut syvyydet olisi voitu saavuttaa ilman heikentävän narkoosin kehittymistä, olisi Punaisenmeren veden lämpötilan ollut oltava 200 °F. Tällöinhän siellä ei olisi ollut vettä lainkaan! Tietysti tällöin ei olisi ollut myöskään sukeltajia. Kerholaisten subjektiiviset kokemukset antoivat potkua myös toiselle suulliselle perinteelle heidän joukossaan, vaikka tätä lausahdusta ei koskaan mainittukaan tieteellisissä yhteyksissä. Tämä sanonta kuului seuraavasti: "Narkoosi on heikompi silloin kun näkyvyys on hyvä." Heillä oli vielä lisääkin uskomuksia, joista yksi oli kaiken kaikkiaan hyvin suosittu sukellusyhteisön parissa. Tämä laajasti tunnustettu käsitys kuului: "Narkoosia on mahdollista hallita." Luonnollisena seurauksena tästä oli seuraava ajatus: "Harjoittelun avulla on mahdollista oppia hallitsemaan narkoosia."

Kaikki on kiinni harjoittelusta

Liikkeelle lähdettiin siitä periaatteesta, että anestesia-aineiden sietokyky on alkoholisteilla ja huumeriippuvaisilla suurempi. Samalla oletettiin, että typen ja anesteettisten aineiden välillä ei ole suurta eroa. (Niinhän asianlaita todella onkin.) Näin alkoi levitä ajatus siitä, että narkoosiin tottumista voi harjoittelun avulla parantaa. Lisäksi oletettiin vielä, että typen sietokyvyn parantaminen vaati harjoittelua sekä pinnan ylä- että alapuolella. Pinnan alla tuli tehdä yhä syvempiä sukelluksia paineilmaalla ja pinnan yläpuolella puolestaan tuli kasvattaa sietokykyä käyttämällä sopivia psykoaktiivisia aineita. Helpoiten saatavilla oleva aine oli suuren suosion saavuttanut hiilihapotettu keltainen neste. Vähemmän helposti saatavilla oli laitonta haisevaa yrttiä. Aineiden nauttimisen tuli tapahtua tarkasti joka ilta kello kuuden ja yhdentoista välillä, ja määrää tuli mieluiten lisätä joka päivä. Kerhon jäsenet ottivat omakseen tarjolla olevat harjoitusmahdollisuudet. Sharm el Sheikhin painekammion johtava lääkäri suoritti alkoholitestauksia paikallisissa sukelluskeskuksissa eräänä aamuna kello kahdeksan, ja testin tulokset itse asiassa osoittivat, että vähintään 10 prosentilla henkilökunnasta oli jatkuva harjoittelu meneillään.

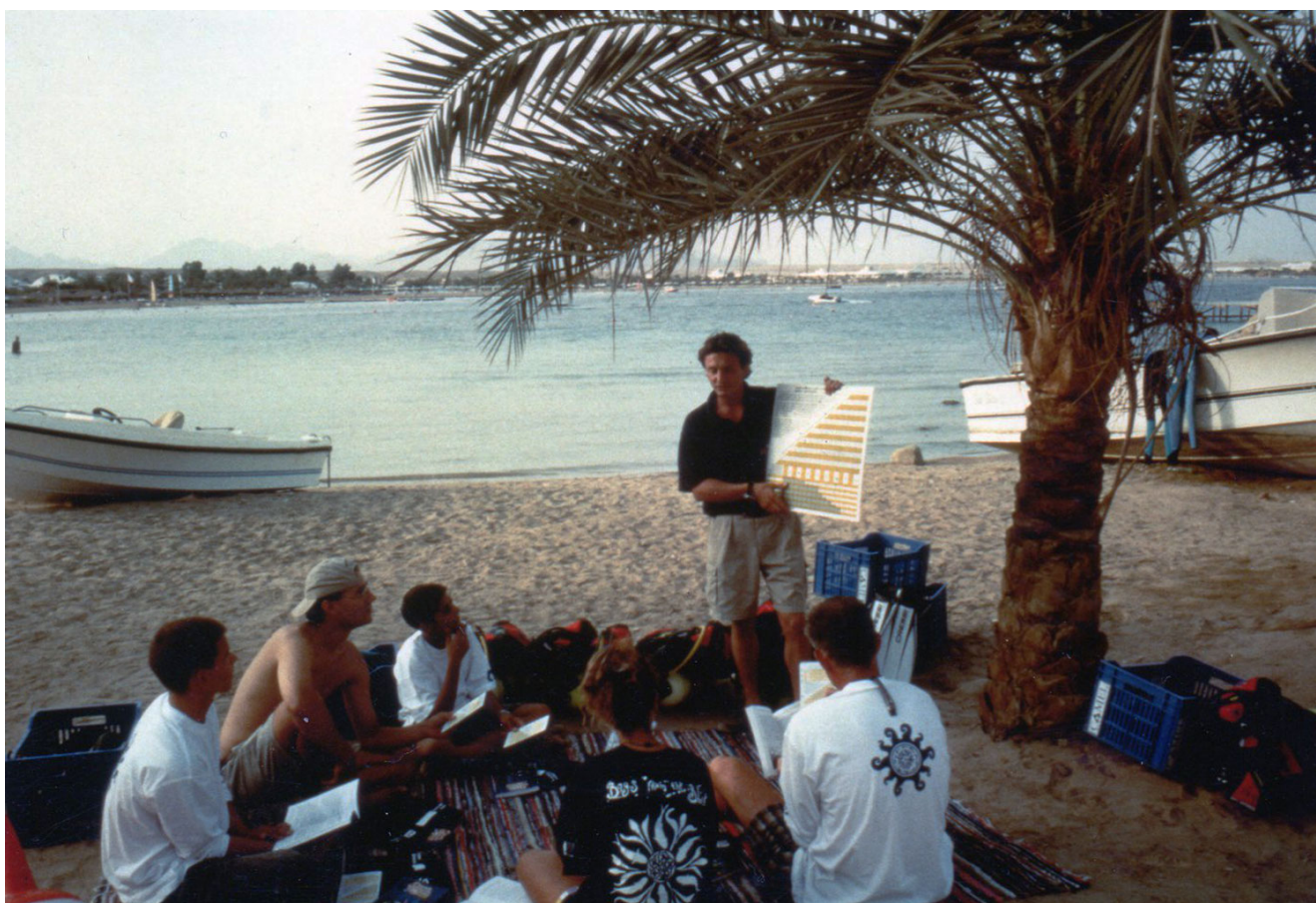
Kyseinen kerho onnistui menestyksekkäästi hankkimaan jäsenikseen sankareita ja tukijoita. Heitä oli itse asiassa niin paljon, että surullisenkuuluista baari kiinnitti uskaliaimpien nimikilvet tiskiinsä. Samaan aikaan tekniikkasukellus alkoi vaivihkaa tahrata tätä lajitoveriaan eli virkistysukellusta. Nitroksiharjoittelulle

omistettujen opaskirjojen varhaiset luonnokset vuotivat eliitin keskuudesta, ja tällöin alettiin esittää kysymyksiä kerhon jäsenten salaperäisistä katoamisista. Luonnosten mukaan kyseessä ei ollut elektrolyysi. Mitä elektrolyysillä sitten oli tekemistä tämän kanssa? No, Sharmhan oli kulkijoiden yhteisö ja siten täynnä merimiehiä. Monet merimiehet uskoivat, että alumiiniastia, jossa on teräspultti sisällä, liukenisi suolavedessä hyvin lyhyessä ajassa.

Tästä ei ollut kyse.

Ensimmäisissä nitroksikäsitelmissä puhuttiin niistä huolestuttavista seikoista, joita happi saattoi aiheuttaa syvällä oltaessa. Koska monet kuitenkin selvisivät hengissä, syntyi jälleen yksi uusi vaarallinen uskomus lisää. Ajateltiin, että happimyrkytystäkin voitaisiin estää harjoittelun avulla ja että sitä olisi mahdollista kontrolloida samalla tavalla kuin typpinarkoosia. Happihan virkistää ja parantaa kaikenlaista suorituskykyä! "Kysy vaimoltani", sanoi eräs nitroksikouluttaja yrittäessään saada minut vakuuttuneeksi. (Toim. huom. IAND-järjestön [International Association of Nitrox Divers, myöhemmin International Association of Nitrox and Technical Divers, IANTD] perustaja on aina tähän päivään asti toistanut väitettä: "Nitroksi parantaa seksielämäsi!")

Kuinka happi sitten loppujen lopuksi voisi olla niin paha kaasu? Täytyy vain havaita myrkyllisyyden varoitusmerkit ajoissa. Kerhon filosofia kehittyi rennolla tavalla luettaessa sen ajan pyhinä pidettyjä tekstejä, mukaan lukien Bret Gilliamin teosta "*Deep Air*". Tämän ajatustavan mukaan hengitystä hidastamalla voidaan vähentää kaasujen imeytymistä. Ilmeisesti kukaan ei erehtynyt luulemaan tätä tieteelliseksi kokeeksi. Ironista on, että tätä kokeilua harrasti henkilö, joka myöhemmin asetti hapen osapaineen sietokyvyn enimmäisrajaksi 1,6 ATA:a tekniikkasukelluksen koulutusjärjestössä, jota hän oli mukana perustamassa.

Kuin salaseura

Kun erilaiset nitroksiopaskirjat oli julkaistu, sukelluseliittiin kuuluvat eli sukelluskeskusten ja -kurskien johtajat käynnistivät ennennäkemättömän tiedusteluoperaation. Se alkoi sarjalla yksityisyyden loukkauksia. Virkistyssukeltajien parissa johtavassa asemassa olevat henkilöt alkoivat tutkia henkilökunnan sukellustietokoneita pahemmin kuin Google ja Facebook konsanaan. Joissakin sukelluskeskuksissa tietokoneet määrättiin jopa luovutettaviksi päivän päätteeksi ja joskus jopa silloin, kun työntekijät palasivat takaisin töihin vapaapäiviltä. Oli kaikenlaista juoruilua, tapahtui irtisanomisia ja baarin liitutaulu hävisi. 100 metrin kerhon jäsenet hakeutuivat turvaan maan alle ja kokoontuivat salaisissa paikoissa samalla tavalla kuin ahtaalle ajatut henkilöt aiemminkin olivat tehneet ennen heitä. Monet heistä joutuivat pakon edessä hankkimaan toisen sukellustietokoneen, sellaisen, jota ei koskaan tuotu päivänvaloon. Vainotuiksi jouduttuaan he käyttäytyivät aivan samoin kuin salainen uskonlahko; he nousivat virallista tietoa vastaan ja alkoivat kumota fysiikan lakeja, kaasujen dynamiikkaa ja fysiologiaa. He esittävät seuraavan kysymyksen: "Miksi painekammioissa ei ole esiintynyt mitään ongelmia, vaikka hapen osapaine on 2.8?"

Olen toiminut vapaaehtoisena hoitajana paikallisessa painekammiossa, ja minun täytyy myöntää, että olen ollut todistamassa vain yhtä happimyrkytystapausta. Eräässä sukelluslehdessä on kuitenkin julkaistu tutkimus, joka käsittelee aihetta nimeltä [dry toxicity](#) (kuiva toksisuus). Lehdessä esitellään asiantuntijoiden ja erikoislääkäreiden kirjoituksia. Kysymykselle hapen toksisuudesta ei enää ollut kuitenkaan mitään tehtävissä, sillä mielipiteet oli jo saatu vakiinnutettua sille kannalle, että paineilmalla syvälle sukeltaminen on pahasta. Järjestelmä muokkasi aikaisempaa tietoa, torjui ihmisten oman vapaan tahdon sekä vakiinnutti sukellustoiminnan valvontajärjestelmän. Yhteisöön oli muodostunut jakolinjoja ja epäluulon ilmapiiri. Itsenäisille kokeiluille oli pantu piste. Ainoa johtopäätös tästä kaikesta oli se, että työ, jota oli tehty trimiksin käytön edistämiseksi, oli onnistunut valloittamaan koko järjestelmän.

Kerhon jäsenet olivat kuitenkin lujia uskossaan ja jatkoivat pyrkimyksiään syvyyksien saavuttamiseksi. He olivat kuin vallankumoukselliset, joita heidän aatteensa elähdyttää.

Sitten he yllättäen lopettivat toimintansa täysin. Tämä olikin erittäin positiivinen asia. Kaikki paikalliset sukellusyrittäjät tunsivat nimittäin olonsa hieman huolestuneiksi, kun heillä oli kerhon jäseniä mukanaan, erityisesti näiden vapaapäivien aikana. Kerholaiset sukelsivat syvyyksiin yksinään tai pareittain, mutta aina kuitenkin vain jonkun toisen kerhoon kuuluvan kanssa. Heillä oli tapana tehdä näitä sukelluksia vapaapäivinä, joilloin kaikkien paikallisten sukelluslääkärien suositusten mukaan olisi pitänyt pysyä kuivalla maalla ja antaa happipitoisuuksien laskea. Kurkistimme heidän sukellustietokoneisiinsa pari kertaa ja jopa piilotimme niitä yrittäessämme estää heitä sukeltamasta.

Rakkaat Tom ja Patty (Mount), jos luette tätä artikkelia, tiedätte nyt, kenen syytä on Aladin-nitroksitietokoneiden häviäminen. Kyseessä olivat juuri ne henkilöt, jotka ottivat huomioon happimyrkytyksen rajojen ulkopuolellakin. Tietokoneet palautimme salaperäisesti päivän päätyttyä. Emme halunneet riidellä tai urkkia, mutta ennen kaikkea emme halunneet mitään onnettomuustapauksia alukselle! Sellaiset tilanteet eivät olleet mukavia, kun täytyi lähteä etsimään pinnan alle jäänyttä sukeltajaa. Luulen, että lopuksi kerhon jäsenet tämän jollain tavoin ymmärsivät.

Hyvin surullinen onnettomuus, joka oli seurausta rannalta suoritetusta sukelluksesta, sai ryhmän luultavasti lopulta vakuuttuneeksi siitä, että happimyrkytys saattoi hyvinkin yllättää ensimmäisten merkkien jälkeen. Näitä merkkejä ovat huulten kihelmöinti, tunnelinäkö tai kouristuksia edeltävä outo irstaus. Onnettomuudessa menehtyneen sukeltajan tietokoneen profiilista saattoi päätellä, että kouristukset saavuttivat hänet 60 metrissä hänen ollessaan matkalla ylös 100 metrin syvyydestä.

Mistä tässä kaikessa oikein oli kyse?

Mietin pitkään ja hartaasti sitä, mikä sai nämä ihmiset vaarantamaan henkensä syvillä sukelluksilla. Minulle ja kaltaisilleni tämä on käsittämätöntä. Mehän emme koskaan ole ylittäneet 66 metrin kohtalokasta rajaa paineilmaa hengittäen. (Oma syvin sukellukseni on 62 m.) Jotkut kerhon jäsenistä jatkoivat paineilmalla sukeltamista yli 100 metriin senkin jälkeen, kun trimiksi otettiin käyttöön. En kyennyt löytämään tälle selitystä. Tuohon aikaan en kuitenkaan tajunnut kaikkia muitakaan asioita. En esimerkiksi havainnut sitä, kuinka kerholaiset haastoivat itsensä ja yllyttivät toisiaan jatkamaan. Katy (nimi muutettu), joka oli hyvässä asemassa oleva kerhon jäsen, selitti minulle tätä.

"Löysin kerran itseni siltä Shark Reef -riutan pohjalla olevalta kielekkeeltä", hän sanoi. "Tiedäthän sen ulokkeen, joka on noin 100 metrin syvyydessä?"

"Toki, käyn siellä joka päivä asiakkaidemme kanssa", vastasin.

"Todellakin, unohdin ihan, että olet nössö."

"Olen nössö, joka on elossa."

Hän soi minulle hienostuneen hymyn. Katy oli sivistynyt ja erikoinen persoonallisuus.

"Paljon haita parveili edessäni. Tunsin olevani sopusoinnussa sekä itseni että koko maailmankaikkeuden kanssa istuessani siellä alhaalla kielekkeellä. Halusin istua siellä ikuisesti. Olisin istunutkin, mutta sitten tapahtui jotain kummallista", hän selitti.

"Mitä sitten?"

"Näin yhtäkkiä uskomattoman näyn."

"Oliko se valas?"

"Ei oikeastaan."

"Entäpä jättimäinen kalmari?"

"Ei sekään."

"Mikä sitten?"

"Vaaleanpunainen elefantti."

"Elefantti? Vaaleanpunainen? 100 metrin syvyydessä?"

"Kyllä. Vaaleanpunainen elefantti."

"Ahaa, ymmärrän."

"Tajusin tuona päivänä, että minun täytyy viimeinkin lopettaa syvälle sukeltaminen paineilmalla", hän lausui päättäväisesti.

Vuosien ajan olen epäillyt yhtä asiaa. Ehkä hän itse asiassa näki valtavan kalmarin, ja vain luuli sitä elefantiksi. Valitettavasti minulla ei ole ollut mitään todisteita asiasta. Minulla ei ole aavistustakaan siitä, millaista on oikeasti sukeltaa 100 metriin paineilmalla, enkä koskaan ole halunnut sitä tietääkään. Olen kuitenkin varma siitä, että Katylle ja muille se on ollut paljon enemmän kuin vain pelkkää näyttämisen halua tai voimakasta kaipuuta syvälle. Jos kyse olisi ollut ennätyksistä ja kuolemaa uhmaavista haasteista, kerhossa ei olisi ollut mukana niin monia naisia. Naiset eivät ole niin kovia rehentelemään kuin miehet. Tämähän on lähes tieteellinen totuus.

Mistä tässä kaikessa sitten oli kyse?

Todennäköisesti kyse on ollut typen pahuksenmoisesta viihdekäytöstä. Typeä on ilmakehässä eniten kaikista kaasuisista, ja se on käytännössä ilmaista. Ymmärsin tämän seurattessani kahta ystävääni, kun heillä oli väittely meneillään. (En aio mainita heidän nimiään jälleen.) Toinen heistä yritti sukeltaa 100 metriin hivin vuoksi, tietysti paineilmalla. Toinen tarttui kiinni kaverinsa räpylöihin ja raahasi hänet takaisin ylös. Molemmat tulivat pintaan turvallisesti, mutta "hengenpelastajana" toiminut sukeltaja läksytti toveriaan, joka puolestaan puolusteli itseään seuraavasti:

"Sinä et ymmärrä, kuinka mahtava tunne se on."

"Ole ystävällinen ja lopeta tuollainen. Jos et todellakaan kykene hillitsemään itseäsi, käytä huumeita vaikka autiomaassa. Pahinta, mitä sinulle siellä voi tapahtua, on hiekan syöminen. Eikä kenenkään tarvitse riskeerata elämäänsä tuodessaan sinut turvallisesti sieltä pois!"

Olen kuullut aiheesta monta tarinaa, mutta yllä oleva sisältää kaiken sen, mistä 100 metrin kerhon toiminnassa oli kyse.

###

Epilogi: 100 metrin kerho hajosi aika lailla itsestään, osittain luonnollisten syiden takia. Baarin tiskiinkin kiinnitetyt nimikilvet, jotka olivat kunnianosoitus kerhon jäsenille, muun muassa poistettiin. Sen sijaan esiin on astunut uusi "uskonto", jonka tunnuslauseena on "Tee se oikein". Tämä ajattelutapa on korvannut paineilmalla syvälle sukeltamisen. Kaikki muut vesielementin inspiroimat toiminnot ovat ottaneet tämän uuden tieteellisesti perustellun opetuksen omakseen. Tänäpäin suunta on vauhdilla eteenpäin, ja ne kerhon jäsenet, jotka osoittautuivat selviytyjiksi, ovat nyt eri sukelluskeskusten arvostettuja johtajia sekä erinomaisia kokkeja. Sukeltaja, joka ongittiin kuiville sadasta metristä räpylöistä vetämällä, on nyt sukelluskouluttajien valmentajana merkittävässä tekniikkasukelluksen koulutusjärjestössä. Luulenpa, ettei hän ole kovin innokas kertomaan kouluttajiksi opiskeleville oppilailleen siitä, mitä hän teki 17. marraskuuta 1998.

Onko sinulla jokin tarina niistä varhaisista ajoista, jolloin sukeltettiin syvälle paineilmalla? Tiedätkö joitakin tässä kuvatun kaltaisia sukelluskerhoja? Jos sinulla on jokin näihin aiheisiin liittyvä tarina, haluaisimme kuulla sen. Lähetä kertomuksesi tai kommenttisi osoitteeseen editor@alertdiver.eu.

Ironista on, että eri tekniikkasukellusjärjestöt eivät vielä ole päässeet yksimielisyyteen siitä, mihin tekniikkasukelluksen rajat tulisi asettaa, kun kyseessä on turvallisuusnäkökohdat. Voit lukea eri järjestöjen aiheeseen liittyvistä pohdinnoista seuraavasta artikkelista: [Tekniikkasukelluksen hurmio : syvyys, narkoosi ja koulutusjärjestöt.](#)

¹ Alaviitteet: Toimintamallit, jotka määrittelevät uutisten leviämistä Sharm el Sheikhin alueella (27° 54' N - 34° 19' E)

1. Tietojen vääristyminen. Kansainvälisessä yhteisössä jokainen uutinen kulkee käänösprosessin kautta aina kielestä toiseen siirryttäessä: arabiasta ranskaan, ranskasta englantiin, englannista italiaan, italiasta saksaan. Sama uutinen muuttuu myös sen mukaan, mikä on toistajan mielentila.
2. Nopeussääntö. Uutisen leviämisenopeus on kääntäen verrannollinen itse uutisen painoarvoon. Vähemmän tärkeät ja painoarvoltaan hyvin mitättömät ilmoitukset liikkuvat kuten fotonit vauhdikkaasti lähelle valoa ja saavat aikaan aaltoja.
3. Yksityisyyteen liittyvä sääntö. Mitä luottamuksellisempi uutinen on, sitä paremmin sitä kyetään levittämään. Siksi mahdollisimman moni on mukana levittämässä erittäin luottamuksellisia uutisia.
4. Uutisen muokkaaminen persoonalliseksi. Jokaisella uutista levittävällä on oikeus lisätä ja poistaa tietoa tahtonsa mukaan.
5. Sääntö, joka kieltää tiedon varastoinnin. Kaikki suullisesti kerrottu tieto kuuluu yhteisölle, ja siksi se tulee myös palauttaa yhteisön haltuun.
6. Telepatian riski. Erittäin salaisilla tai luottamuksellisilla tiedoilla on taipumus levitä telepaattisesti ajatuksen voimalla. Kukaan ei ole sanonut mitään, mutta silti kaikki tietävät kyseisen asian.

(Ote kirjasta *Shamandura Generation* - [Saatavilla DAN-kaupassa](#))

Lisää tietoa syvälle sukeltamisesta paineilmalla sekä tähän liittyvistä koulutusjärjestöjen standardeista löydät täältä: [Tekniikkasukelluksen hurmio : syvyys, narkoosi ja koulutusjärjestöt.](#)

Lue aiheesta lisää artikkelista [Inertin kaasun aiheuttaman narkoosin mittaaminen](#). Kyseessä on DAN Europen uusin tieteellinen tutkimus.

Mikä on oma suhtautumisesi syvälle sukeltamiseen ja narkoosiin? [Tee testi!](#)